

Revisionsrapport Jämlik förebyggande vård

Dnr 02777-2019

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att lämna följande yttrande till revisorerna.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen anser att granskningen är väl utförd och har fångat upp den problematik som föreligger inom noterade områden. Regionstyrelsen arbetar aktivt med att säkerställa att förbättringar vidtas i enlighet med revisorernas rekommendationer.

Sammanfattning

Revisorerna har granskat om regionstyrelsens styrning och uppföljning av den hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande vården är ändamålsenlig utifrån fullmäktiges målsättning om en god hälsa hos invånarna i Region Norrbotten, samt om den interna kontrollen inom området är tillräcklig.

Revisorernas granskning visar att regionstyrelsen *delvis* har säkerställt att styrning och kontroll av den hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande vården är ändamålsenlig utifrån fullmäktiges målsättning om en god och jämlik hälsa hos invånarna i Region Norrbotten.

Revisorerna har synpunkter på att uppföljningen ser olika ut och det saknas bedömning av effekter utifrån de insatser som gjorts inom ramen för jämlik vård och arbete med levnadsvanor. Utvärdering av effekter av enskilda åtgärder sker i begränsad utsträckning och sker på behandlarnivå. Utvärdering av samlad effekt saknas.

Revisionerna lyfter att det inte framgår att regionstyrelsen fattat beslut om aktiva åtgärder utifrån rapporterna om styrning för att nå de mål som inte uppnåtts. Det saknas också gemensam satsning utifrån uppföljningen inom division närsjukvård eller beställning primärvård utan är upp till den enskilda hälsocentralen. Revisionen har även synpunkter på att det är stor spridning mellan hälsocentralerna hur hälsocentralerna prioriterar resurser för arbetet med hälsosamtal och levnadsvanor.

Det framgår också att det behövs åtgärder för att säkra att kvinnor i lika hög grad som män får riskbedömning av levnadsvanor, samt att insatser som kompenserar för ojämna förutsättningar för hälsa behöver utvecklas och användas. Hälsocentraler upplever brist på resurser för att arbeta med levnadsvanor och förbättringar. Hälsocentraler lyfter särskilt brist på dietister och behov av stöd för samtal kring övervikt/ fetma.

Ärendet

Revisionen lämnar följande rekommendationer i sin rapport:

- Regionstyrelsen bör initiera en uppföljning av vilka effekter de pågående hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande initiativen, som tagits inom ramen för hälsocentralernas förbättringsarbete, har gett.
- Regionstyrelsen bör säker ställa och följa upp att samtliga hälsocentraler har tillgång till, och prioriterar resurser (medarbetare) som genomför hälsosamtal medbefolkningen.
- Regionstyrelsen bör utveckla arbetet med att sprida information mellan primärvården och folkhälsocentrum, samt tydliggöra folkhälsocentrums roll i arbetet med det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet.

Regionstyrelsens svar:

Organisationen kommer att arbeta vidare med förbättringar utifrån revisorernas tre rekommendationer. Särskild inriktning sker enligt:

Effekter

De pågående hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärderna på hälsocentralerna är till större ett införlivande av de nationella riktlinjerna för prevention och behandling av ohälsosamma levnadsvanor. Åtgärderna i riktlinjerna har evidens och är effektiva. Därför följs effekterna i region Norrbotten framför allt upp på behandlarnivå. Redovisning skickas också årligen till Socialstyrelsen. Arbetet pågår för att förbättra dokumentation och uppföljning av insatta åtgärder.

Resurser för hälsosamtal och sjukdomsförebyggande arbete

Från och med år 2020 ökar ersättningen till hälsocentralerna för genomförande av Norrbottens hälsosamtal. Åldersgruppen 30-åringar har tagits bort ur beställningen vilket bör ge större möjlighet att nå målen för genomförandegrad avseende resterande åldersgrupper. För att öka genomförandegraden pågår också arbete med att utveckla arbetssätten kopplat till Norrbottens hälsosamtal, exempelvis genom att titta på digitala möten och andra digitala lösningar.

Regionstyrelsen kommer att lägga ytterligare fokus på att se över hur resurser kan fördelas eller omfördelas för att gagna en högre genomförandegrad. Regionstyrelsen kommer dessutom arbeta för att säkra resurser på övergripande nivå för Region Norrbottens hela hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete.

Information mellan primärvården och folkhälsocentrum, samt tydliggöra folkhälsocentrums roll

Ett närmare samarbete ska knytas mellan närsjukvården och folkhälsocentrum för att klargöra roller, bättre kommunikation och optimera det stöd som efterfrågas kring kompetenshöjning. Exempel på sådant stöd är kompetenshöjning kring samtal om hälsosamma matvanor, riskbruk av alkohol och

andra hälsofrämjande och förebyggande åtgärder. Detta gäller även hur det systematiska arbetet och åtgärder kan bättre anpassas till utsatta grupper.

Även mellan verksamhetsutvecklare och Utvecklingsavdelningen ska ett närmare samarbete knytas så att det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande perspektivet i högre grad bli en naturlig del i arbetet med flöden och förbättringsarbeten.

Bilagor:

Revisionsrapport Jämlik förebyggande vård

Revisorernas skrivelse

Protokollsutdrag skickas till:

Regiondirektör

Ekonomi- och planeringsdirektör

Divisionschefer närsjukvård

Regionens revisorer